

Arvingen skal rejse kravet om tilsidesættelse af båndlæggelsen over for skifteretten snarest muligt, jf. § 60, stk. 1, 1. pkt. I boer, der behandles af bobestyrer, indhenter skifteretten så vidt muligt en erklæring fra bobestyreren inden afgørelsen, jf. § 60, stk. 2. Tilsidesættes båndlæggelsen, udbetales kapitalen til arvingen til dennes frie rådighed. Skifteretten træffer afgørelse ved kendelse. Afgørelsen kan foruden af arvingerne og bobestyreren indbringes for højere ret af justitsministeren.

§ 59 giver ikke mulighed for at tilsidesætte en båndlæggelsesbestemmelse, der efter båndlæggelsens effektuering viser sig at være eller blive unødvendig. I denne situation må arvingen eventuelt gå frem efter § 58, stk. 2, eller § 63. Tilsidesættelsen af en båndlæggelsesbestemmelse vedrørende tvangsarv får som udgangspunkt ingen betydning for båndlæggelse af friarv.

Tvangsarv båndlægges i en forvaltningsafdeling, der er knyttet til et pengeinstitut, og som er godkendt af justitsministeren, jf. § 61, stk. 1. Hvis arvingen samtykker, kan arven med justitsministerens tilladelse båndlægges på anden måde, navnlig i fast ejendom, jf. § 61, stk. 2. I cirkulære nr. 19 af 26. februar 1986 om bestyrelse af båndlagt arv i forvaltningsafdelinger som ændret ved cirkulære nr. 12 af 21. januar 1988 er der fastsat regler om forvaltningen af båndlagt arv.

Efter arvelovens § 61, stk. 3, fastsætter justitsministeren regler om anbringelse af myndiges båndlagte midler. Sådanne regler er fastsat i bekendtgørelse nr. 1179 fra 13. december 1996 om anbringelse af myndiges båndlagte arv.

For mindreårige og for voksne, der er under værgemål, som omfatter de båndlagte midler, jf. værgemålslovens §§ 1, 5 og 6 (lov nr. 388 af 14. juni 1995 med senere ændringer), gælder formueadministrationsreglerne i værgemålslovens kapitel 5 og kapitel 2-6 i værgemålsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1177 af 13. december 1996 som ændret ved bekendtgørelse nr. 1147 af 13. december 2002).

Når arven er båndlagt, kan arvingen ikke råde over kapitalen i levende live, men alene hæve renten, jf. § 62, stk. 1.

Arvingens kreditorer kan ikke søge sig fyldestgjort i de båndlagte midler, så længe båndlæggelsen varer. Det samme gælder for uhævede renter, medmindre der er forløbet mere end 6 måneder fra forfaldsdagen, jf. § 62, stk. 2.

Efter § 62, stk. 3, er båndlagt arv fuldstændigt særje, medmindre andet er bestemt ved testamente. Dette gælder, selv om bestemmelsen om båndlæggelse tilsidesættes i medfør af § 59. Renter og udbytte af

den båndlagte kapital bliver særeje i kraft af den almindelige regel i lov om ægteskabets retsvirkninger § 28, stk. 3, jf. § 28 a.

En arv, der fritages for båndlæggelse efter § 58, stk. 2, er antagelig fuldstændigt særeje. Tilsvarende gælder, hvor en båndlagt arv frigives efter § 63, og formentlig også i tilfælde, hvor der sker udbetaling i medfør af § 64. Spørgsmålet er imidlertid ikke reguleret i loven.

Har arvingen forsætligt eller uagtsomt forvoldt skade på person eller gods, kan det ved dom bestemmes, at båndlæggelsen ikke skal være til hinder for, at midlerne anvendes til dækning af krav på erstatning eller godtgørelse, jf. § 62, stk. 4.

Efter § 63 kan justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, tillade, at der sker frigivelse af båndlagte midler, når det er en velfærdssag for arvingen. Kompetencen er delegeret til statsamterne med rekurs til Civilstyrelsen. Der er fastsat regler om administrationen af § 63 i cirkulære nr. 18 af 26. februar 1986 om frigivelse og udbetaling af båndlagt arv, som ændret ved cirkulære nr. 27 af 25. februar 1988 (frigivelses-cirkulæret) og cirkulæreskrivelse af 23. november 1987 om frigivelse af båndlagt arv, som ændret ved cirkulæreskrivelse af 29. september 1994.

Indeholder testamentet bestemmelser om udbetaling af den båndlagte arv til et fastsat tidspunkt eller ved en bestemt begivenheds indtræden, foretages udbetalingen af forvaltningsafdelingen, jf. § 64, 1. pkt. Afhænger det af et skøn, om testamentets betingelser for udbetaling er opfyldt, træffes afgørelsen af ståtamtet, jf. § 64, 2. pkt. og frigivelses-cirkulærets § 5, 1. pkt.

Der henvises til betænkningen s. 285-291.

10.2. Arvelovsudvalgets overvejelser

I overensstemmelse med gældende ret finder Arvelovsudvalget, at en arvelader ikke ved testamente skal kunne råde over tvangsarv, medmindre dette er hjemlet ved lov.

10.2.1. Testamentarisk bestemmelse om overtagelse efter vurdering

Efter den gældende arvelovs § 26, stk. 2, kan arveladeren ved testamente give en livsarving fortrinsret til at modtage sin arv i bestemte ejendele, dog med respekt af ægtefællens ret til at overtage aktiver til vurderingsbeløbet.

Udvalget foreslår, at livsarvingens stilling styrkes, således at bestemmelsen videreføres med den udvidelse, at fortrinsretten udstrækkes til at gælde for aktiver efter livsarvingens eget valg. Herudover foreslår udvalget, at arveladeren ved testamente skal have mulig-